

AHOJ BARDEJOVÍZIE

Bardejovizie.sk

Dvojmesačník do domácností a firiem | Náklad: 10 000 ks | č. 5/2016 | 1. ročník | 19. 12. 2016 | www.ahojbardejov.sk

VIANOCE SÚ AJ O POMÁHANÍ

Vianočné sviatky sú aj o pomáhaní tým, ktorí to najviac potrebujú. Mnoho rodín sa ocitne v núdzi zo dňa na deň, niektoré rodiny žijú v chudobe dlhodobo. Bardejov patrí k mestám, kde je vysoká nezamestnanosť, nájsť si prácu je ťažké. V okrese žije mnoho rodín, ktoré by privítali akúkoľvek pomoc. Aj preto pred niekoľkými rokmi vznikla v meste charitatívna akcia Saleziánske kilo práve pod patronátom saleziánov v Bardejove.

Podstatou akcie je vyzbierať potraviny, ktoré následne putujú do sociálne slabších rodín. Tento rok sa zbierka uskutočnila týždeň pred Vianocami. Desiatky dobrovoľníkov sa vybrali do potravín miestneho obchodného reťazca, kde vyzbierali niekoľko tisíc kíl potravín, zeleniny, ovocia a drogerie. Následne boli všetky potraviny zhromaždené a rovnomerne rozdelené do škatúl. Tie potom putovali do rodín.

Každým rokom sa do zbierky zapojí množstvo Bardejovčanov. Výnimku netvorila ani táto akcia. „Pomoc sa dostala k takmer 200 rodinám a vyzbieralo sa približne 7 tón potravín, ktoré boli rozdelené do 245 veľkých škatúl od banánov. Počet rodín je viac-menej stabilizovaný, ide o podobné čísla ako pri predchádzajúcich zbierkach,“ prezrádza Boris Gogola, dobrovoľník Saleziánskeho kila. Zbierka prebiehala v šiestich predajniach miestneho obchodného reťazca.

02

Psík pod stromček

Rodičia sa deťom snažia splniť každý ich sen a vypočuť každú prosbu. Častým želaním, ktoré vykúzlili iskričku v detských očiach, je psík sediaci pod stromčekom s červenou stuhou okolo krku.

05

Nový kultúrny stánok

Zóna svetového kultúrneho dedičstva a ostatné časti mesta musia tvoriť jeden urbanistický celok. Nemôžu to byť oddelené entity, ale spojené nádoby. Otázkou ostáva osud kotelne K-08 a ohydného komína.

09

MILÍ BARDEJOVČANIA,

Koniec roka je väčšinou príležitosť zamyslieť sa nad uplynulým obdobím a taktiež možnosť pozrieť sa do budúcnosti. V tomto roku sme vydali 5 čísel novín Ahoj Bardejovizie, v ktorých sme sa pokúsili priblížiť rôzne aspekty života v meste. Našou ambíciou je pokračovať v tomto úsilí aj v budúcom roku a postupne informáciami a pohľadmi na dané témy obohacovať obyvateľov Bardejova.

Prvé číslo bolo zamerané na situáciu v školstve, v druhom sme ponúkli priestor športovcom. Tretie číslo patrilo kultúre v Bardejove a vo štvrtom sme odprezentovali občianske združenia. V tomto čísle sme sa zamerali na duchovný rozmer života, ktorý neodmysliteľne patrí k odkazu Vianoc.

Aj keď si to možno mnohí neuvedomujeme, máme možnosť žiť v jednom z najkrajších miest nie len na Slovensku, ale aj v rámci svetového merítka. Kvalitu mesta však netvorí budovy a stavby, ale ľudia, ktorí v ňom žijú a ich kvalita vzťahov.

Práve vo vianočnom období máme príležitosť sa zamyslieť nad tým, čo je pre nás a naše rodiny skutočne dôležité. Za realizačný kolektív, ktorý vám prináša tieto noviny, prajeme všetkým Bardejovčanom príjemné prežitie vianočných sviatkov, veľa rodinnej pohody, šťastný a úspešný rok 2017. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli svojimi myšlienkami a úvahami do tohto čísla, ako aj do minulých vydaní novín v roku 2016.

Milo Olejár

VIGÍLIA V JEDNOTLIVÝCH FARNOSTIACH MÁ SPOLOČNÉ ZNAKY

Na Štedrý deň, 24. decembra, začíname sláviť Vianoce. Pri štedrovečernom stole sa zide celá rodina, v slovanskej tradícii má tento deň symbolizovať štedrosť a hojnosť. Na východnom Slovensku nesie pomenovanie „vilija“ alebo „vigília“, čo znamená predvečer sviatku. Každý kút Slovenska má počas tohto výnimočného dňa iné zvyky a tradície.

Ale prebieha Štedrý deň v jednotlivých cirkvách? A aké zvyky dodržiavajú konkrétne cirkvi? Objasňujú zástupcovia štyroch cirkví a prezrádzajú, ako to vyzerá priamo u nich.

V. Riško, Rímskokatolícka cirkev, salezián:

„Don Bosco nás učil vo všetkom sa prispôbiť miestu, kde pôsobíme, aj vo vianočných zvykoch a tradíciách. Pre niektorých členov komunity je kapor ťažšie sústo, takže je namiesto neho rezeň. Samozrejme s účinnou rusnäckou modlitbou: prekrešťaťu ťa na rybu! V komunite to bude ako v rodine, spoločné upratovanie, Štedrá večera, symbolické darčeky a šup-šup do služby, lebo kňaz by na polnočnej omši chýbať nemal. V poslednej dobe veľmi silno vnímam Vtelenie Ježiša Krista ako akt Vykúpenia celého ľudstva, ale hlavne mňa z mojich slabostí a hriechov, teda, že Ježiš tu neprišiel "frajerovať", ale zachrániť nás svojim utrpením. Pre mňa Vianoce majú význam len vo výhlade Veľkej Noci.“

J. Velebír, Evanjelická cirkev: „V našej rodine sa na vianočnom stole stretávajú viaceré tradície. Niečo zo Šariša, niečo zo Spiša, odiaľ pochádza moja manželka, niečo z Novohradu, niečo z Liptova, kde sme predtým pôsobili. Zo všetkého si vyberáme to, čo nás oslovilo. No dnes už musíme dávať pozor aj na to, čo nám dovolí zjesť naša diéta. Dobré jedlá sú súčasťou osláv, lebo v nás vyvolávajú vďačnosť voči Pánu Bohu za všetko, čo nám dáva. Atmosféru Vianoc výrazne povzbudzuje aj krásna výzdoba, o ktorú sa každý rok stará moja manželka. Robí to rada a so zánietením, čo nám všetkým robí

Vianočná atmosféra láka, pri stole sa zide celá rodina

počas niekoľkých sviatočných týždňov oprávenú radosť.

Pokiaľ ide o evanjelickú cirkev, po stránke liturgickej svätíme pred Vianocami štyri adventné nedele. Počas adventu zvykneme mať aj viac stretnutí v týždni. Osobitne vážne vnímame pozvanie Jána Krstiteľa k pokániu. Preto je obvyklé, že celé rodiny prichádzajú k večeri Pánovej. Je to krásny zážitok, zvlášť, keď vidíme klačať pred oltárom celé rodiny, dve i tri generácie. Veľkej obľube sa teší Štedrý večer, kedy máme skutočne v kostole najviac ľudí z celého roka. Ale aj na Prvú vianočnú slávnosť musíme robiť služby Božie v Bardejove dvakrát, lebo by sme sa naraz asi nepomestili. Okrem toho slúžime aj vo všetkých štyroch kostoloch na dedinách, ako vždy.“

I. Petrovaj, Pravoslávna cirkev: „Poznám ľudí, ktorí tieto sviatky prežívajú veľmi tradične. To znamená, že sú spolu celá rodina. Pod stôl dávajú slamu, okolo neho reťaz, sviečka na stole, umývajú sa v potoku, od stola počas večere neodchádzajú a mnohé iné. Väčšinu z toho sme dodržiavali i my doma a to isté sa snažíme so ženou dodržiavať

aj tu v Bardejove. Keďže bývame v byte na sídlisku, isté tradície sa dodržiavajú ťažšie. Základom však je pôstna večera pri jednom stole, po ktorej ideme všetci spoločne do chrámu na bohoslužbu. Tam už veriaci spievajú koledy, ktoré si počas sviatkov aj my radi doma zaspievame.

My s manželkou nepochádzame z rovnakého kraja, preto u nás večera pozostáva z niektorých jedál, ktoré sme mali u nás a niektoré sú zas prevzaté z manželkinej strany. Na stole u nás doma nájdete chlieb, soľ, cesnak, varené hríby s kyslou kapustou, koločenú fazuľu, pirohy s kapustou, slivčanku, bobaľky s makom, kapustnicu (samozrejme bez mäsa), fanky a varené zemiaky s cibulkou. Všetko samozrejme veľmi chutné a pôstne! V tento deň takisto dodržiavame prísny pôst, čo znamená, že do večere nič nejeme ani nepijeme vodu.“

M. Uhriňák, Cirkev bratská: „Pochádzam zo Spiša, moja manželka z Levíc a teraz žijeme na Šariši, tak už nevieme, kto sme, čo sa týka tradícií. Spolu sa učíme zvykom na Šariši. Počas štedrovečernej večere máme na stole oplátky, potom väčšinou kuraciu polievku, zemiakový šalát s rezňom, alebo s rybou. Nefajčíme. Ale to nie je pre nás tak dôležité. Bruchá sa dajú zasýtiť rôznymi dobrotami, ale to, čo je podstatné, je ten čas pred večerou, keď sa rozprávame o príbehu Vianoc, ako o príbehu Božej lásky. Potom spolu ďakujeme Bohu, že prišiel k nám na zem, že sa stal jedným z nás, aby nás zachránil. Vianoce nemôžeme nevidieť bez Veľkej noci, bez kríža. Jeho príchod bez jeho smrti.“

Veľmi sa mi páči, že niektoré rodiny chodia na Štedrý deň spievať starým a chorým ľuďom. Je to krásny zvyk. A potom spoločné stretnutia pri Božom slove, piesňach a na modlitbách. Spolu prežívame Vianočný príbeh v rodinách i spolu ako cirkev.“

V rodine I. Petrovaja na stole počas Štedrého večera nesmú chýbať ani bobaľky s makom

REKLAMY A NÁKUPNÝ ZHON ZABRAŇUJÚ PRENIKNÚŤ K PODSTATE VIANOC

Nákupné centrá sú pred sviatkami preplnené

Narodenie malého dieťaťa je pre každú rodinu neopakovateľný zážitok plný radosti. Celá rodina sa vtedy zide a teší sa z novej tváre, ktorá bude od tohto momentu hľadiť na tento svet a ktorá sa stane súčasťou ich života. Ale žiadne narodenie dieťaťa sa nepísalo do dejín sveta viac než narodenie malého chlapca v Betleheme pred asi dvetisíc rokmi.

Lebo tvár a život tohto chlapca sa stali tajomstvom spojenia a zároveň rozdelenia pre nastávajúce generácie ľudí, ako sa o ňom hovorilo už po jeho narodení: „On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, ... aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc“ (Lk 2, 34 – 35).

A ono je to naozaj tak. Hľadám neexistujúceho človeka na tomto svete, ktorý by nepočul o Ježišovi a hľadám neexistujúcu osobu na svete, o ktorej by sa viac diskutovalo či rozprávalo a o ktorej by existovali protichodnejšie názory, ako o Ježišovi, ktorého narodenie na Vianoce slávime.

Vianoce nie sú najstaršou oslavou Ježišovho života

Hoci sú Vianoce takým radostným sviatkom, na ktorý sa teší azda každý človek, slávenie týchto sviatkov nie je najstaršou oslavou Ježišovho života. Prežívanie viery v Ježiša a teda celý liturgický rok, v ktorom sa sprítomňuje celé Ježišovo tajomstvo života, sa totiž odvíjalo od jeho smrti a zmŕtvychvstania. Toto bolo a stále je pre kresťanov tým najrozhodujúcejším momentom kresťanskej identity a viery.

Kvôli tomu sa Vianoce v kresťanskom roku začali sláviť niekedy okolo 4. storočia a pridali sa do liturgického kalendára retrospektívne. Uvažujúc nad evanjeliom a prehľbujúc zmysel tajomstva Ježišovho života, jeho osoby, slov a skutkov, pripadlo slávenie Vianoc na 25. december, ktorý v rímskom kalendári vte-

dajšieho sveta predstavoval oslavu, respektíve sviatok Víťazného slnka, Solinvictus. Umiestnením oslavy Ježišovho narodenia do tohto dňa sa ani tak nepoukazovalo na čas Ježišovho narodenia, aj keď prebehlo niekoľko pokusov o správny výpočet a niektoré historické údaje poukazujú práve na tento termín, ale viac sa tým poukázalo na zmysel Ježišovho narodenia. Lebo nejde ani tak o to, kedy sa Boh narodil ako človek, ale že sa Boh narodil ako človek. Nejde ani tak o to, kedy Boh začal kráčať po tejto zemi, ale že vôbec kráčať po tejto zemi. Kresťanstvo tak oslavou Vianoc práve 25. decembra ukazuje Ježiša ako pravé Víťazné slnko a jedinú „svetlo sveta“ (Porov. Jn 8, 12).

„Nejde ani tak o to, kedy sa Boh narodil ako človek, ale že sa Boh narodil ako človek“

Tomáš Svat

Snažia sa ľudia počas Vianoc viac?

Vianoce majú charakteristickú vôňu blízkosti, ktorá okúzľuje asi každého človeka. Každý sa totiž počas Vianoc snaží byť milší a bližší k ostatným ľuďom, snaží sa tráviť čas s rodinou – bližšou i vzdialenejšou, snaží sa budovať vzťahy a posilňovať rodiny. Lebo Vianoce sú o blízkosti a o vzťahoch. V prvom rade sú o blízkosti Boha a človeka. Tým, že na Vianoce sa oslavuje narodenie Božieho syna ako človeka, kresťanstvo vlastne vyznáva, že vzťah s Bohom je možný a reálny. Boh sa stal telom, aby prebýval medzi nami (Porov. Jn 1, 14), a aby sme my mohli prebývať s ním. Zároveň ale Vianoce sú o blízkosti medzi ľuďmi navzájom. Narodenie dieťaťa v jaslíčkách v Betleheme nás totiž požíva k tomu, aby sa dieťa opäť narodilo v každom jednom človeku. Aby sme objavili dar, ktorý v

sebe máme – dar detskej radosti z blízkosti niekoho ďalšieho.

Nadchádzajúce sviatky sú o dare Boha

Osobne si myslím, že práve toto je dôvodom, prečo si na Vianoce dávame darčeky, aj keď komercializácia Vianoc, rôzne reklamy a nákupný zhon, nám niekedy zabráni preniknúť až k samotnému jadrú. Ale Vianoce sú naozaj o dare blízkosti, v ktorej objavujeme dar človeka. Vianoce sú o dare Boha, ktorý sa stal človekom a hodnote človečenstva, ktorú práve počas Vianoc môžeme objaviť. Radosť zo života totiž môžeme objaviť len v jeho zdieľaní s inými. Vzťah s inými ľuďmi je totiž pre človeka jedinú možnosť, ako sa môže vyslobodiť zo svojho vnútra a ako môže prekonať bytostnú samotu, a tým objaviť krásu sveta a života v ňom.

Vo vzťahu nám ten druhý dáva kúsok seba, ktorý sa stáva našou súčasťou a obohacuje nás a zároveň my odovzdávame kúsok seba, ktorým obohacujeme ďalších ľudí. V tom je čaro rôznorodosti nás ľudí, aby sme sa navzájom obohacovali svojimi darmi a vzájomne si pomáhali objaviť krásu sveta. A v tom je nádej ľudí.

O čo väčšiu krásu a radosť zo života môže človek prežívať, o čo väčšie horizonty sa otvárajú pred človekom vo vzťahu s Bohom? Ak je vzťah s ľuďmi nádejou pre človeka, o čo väčšou a silnejšou nádejou je vzťah s Bohom. Toto je prísľub Vianoc, ktorý nás púta a ktorý nás očaruje, avšak bohužiaľ niekedy aj unika.

Preto si myslím, že najväčšou výzvou, pred ktorou stojíme práve vo vnímaní a prežívaní Vianoc a vo všeobecnosti vo vnímaní a prežívaní života ako takého, je znovu objaviť a pri navrátiť sa k tomuto rozmeru blízkosti, ktoré vianočné sviatky so sebou prinášajú. Lebo bez tohto rozmeru blízkosti, ktorá je zakotvená v zjavení sa Boha ako malého dieťaťa, nielen z Vianoc, ale dovoľím si tvrdiť, že aj z ľudského života, zostane len prázdna škrupinka. Tvárou tvár dnešnej spoločenskej situácii a rôznym napätiam, ktoré nás obklopujú, je možno práve toto odkazom a pripomienkou, ktorú všetci hľadáme - odkazom malého dieťaťa, ktoré netuží po ničom inom, len po blízkosti a láske. Dieťa v Betleheme nás požíva k tomu, aby sme znovu objavili pravú vôňu ľudskosti, ktorá nespočíva v silných rečiach, ale v silných vzťahoch.

Preto vám prajem, aby ste pri štedrovečernom stole, kedy sa zídete, nakoľko vám to umožnia a okolnosti dovoľia, aby ste spoločne oslávili narodenie malého Božieho syna v Betleheme a aby ste v tvári tohto dieťaťa objavili najväčší dar, ktorý nám Vianoce prinášajú – dar radosti zo života a z blízkosti Boha i všetkých ľudí. Požehnané vianočné sviatky! **Tomáš Svat, kaplán, rímskokatolícka cirkev**

PSÍK POD STROMČEK: NAJPRV SI ODPOVEDZTE NA TIETO OTÁZKY

Zadovážiť si psíka je záväzok na dlhú dobu

Vianoce sú už za dverami a vy ešte stále hľadáte najvhodnejšie darčeky? Rodičia sa deťom snažia splniť každý ich sen a vypočuť každú prosbu. Častým želaním, ktoré vykúzlí iskričku v detských očiach, je psík sediaci pod stromčekom s červenou stuhou okolo krku.

Poriadne si však zvážte, či psíka naozaj domov priveziete. Ide totiž o záväzok na niekoľko rokov, preto si tento krok poriadne premyslite. Aby sa nestalo, že skvelý psík vianočný darček napokon skončí opustený v útulku alebo na ulici. A takýto smutný osud si žiaden pes nezaslúži.

Skončia Vianoce a každoročne práve v tomto období zažívajú útulky najväčší nával. Pracovníci v nich majú plné ruky práce, množstvo psíkov sa potuluje po uliciach. Potrebné je zapamätať si, že ak si zaobstaráte štvornohého miláčika pod stromček, tak to nie je len o hraní či maznaní sa.

Pes je totiž živý tvor, ktorý má, takisto ako ľudia, svoje potreby. Musíte sa o neho

náležite starať, vychovávať ho a socializovať, chodiť na prechádzky, absolvovať výcvik a treba počítať i s veterinárnymi ošetreniami, očkovaniami a odčervovaním.

Predstavte si, že sú Vianoce. Pod stromčekom sa objaví šteňaťko. V čase sviatkov a pokiaľ má človek dovolenku, je všetko v poriadku. Deti sú ochotné chodiť s novým štvornohým priateľom von, venujú sa mu a zahrňujú ho láskou a pozornosťou. Všetci sa tešia a sú nadšení, no zrazu príde každoročný zhon – návrat do škôlky, školy, práce. A psík zostáva doma sám. Cez Vianoce ho obklopovali ľudia, teraz je však sám. Môže plakať a zavíjať od žiaľu, alebo sa začne nudiť a „zábavu“ si už nájsť.

Vy však po návrate nemusíte jeho nadšenie z nového dizajnu vášho gauča či postele zdieľať. Sem-tam spraví mláčku, zničí papuču. Zhon a povinnosti vám nemožno navštevovať cvičisko, psík sa nesocializuje, nikto sa mu nevenuje a problém je na svete. A jedného dňa pohár pretečie a psík už nie je členom rodiny, ale jedným z mnohých, ktorí končia na ulici. Pes však nepochopí, prečo skončil na ulici. Ved' by dal za svoju rodinu aj život. Preto nezabúdajte, že pes nie je hračka, ale priateľ a spoločník. No nie na pár dní, ale na niekoľko rokov.

Akého psíka si zadovážiť?

Ak sa napokon zhodnete, že priestor i čas máte, zostáva otázkou, akého psíka si zadovážiť. Dajte pozor pri výbere správneho plemena. Najviac psíkov je krížencov strednej veľkosti. Ľudia častejšie vyhľadávajú psov nižšieho veku, ktorí sú vhodnejší aj do bytoviek. Kontaktujte skúsených kynológov a chovateľov, ktorí vám pri výbere pomôžu, priblížia vám povahu toho-ktorého plemena i starostlivosť o psa. Nevyberajte len podľa vzhľadu. Vyberajte opatrne, pretože vo vianočnom období na

internete pribúdajú aj inzeráty od tzv. „množitelov“, ktorí chovajú psy často v nedôstojných podmienkach a sučky sú len zdrojom zisku, pretože rodia šteňaťka takmer bez prestávky.

Ak vám však na výzore nezáleží a chcete len štvornohého priateľa, zadovážiť si môžete aj psíka z útulku. Oriekovia majú svoje čaro, sú vnímaví, poslušní, inteligentní a aj napriek tomu, čo prežili, sú novej rodine oddaní. A spravíte i dobrý skutok, keď psíkovi poskytnete nový domov. Bude to pre neho ten najkrajší vianočný dar.

Ak niekto z vašej rodiny túži po psíkovi a chcel by ho nájsť pod stromčekom, odpovedzte si ešte predtým niekoľko dôležitých otázok:

Máme doma vhodné podmienky pre chlpateho člena rodiny?

Niektoré plemena môžete chovať v byte, no iné potrebujú viac priestoru a veľkú záhradu. Ak bývate v byte, uvedomte si, že so psíkom budete musieť pravidelne absolvovať niekoľkokrát denne venčenie.

Je dieťa dost' staré na to, aby sa o psíka postaralo? Kto sa bude o psíka starať, ak je dieťa ešte malé?

Vždy budete musieť na deti dohliadať a pri menších ratoleštiach počítajte s tým, že starostlivosť o psíka budete musieť prevziať do svojich rúk.

Nejde len o chvíľkovú rozmar?

Sviatočná atmosféra vládne všade naokolo. Deti sa tešia na darčeky a často závidia kamarátom, ktorí majú chlpateho miláčika. Môže sa stať, že sa pre tento nápad nadchnú, no po Vianociach ich prestane zaujímať. Myslite na to, že pes je živý tvor a nemožno ho odložiť na poličku k ostatným hračkám. Po príchode k vám domov sa totiž stáva členom vašej rodiny.

Do nového roku veľa šťastia, lebo je krásne,
veľa zdravia, lebo je vzácné,
veľa lásky, lebo jej je málo
a veľa všetkého, čo by za to stálo.

Nech zvony zvonja,
nech sviece horia a čaše cinkajú.
Teraz, keď ku šťastiu je len krok,
želám pekný Silvester a šťastný nový rok!

Nech nový rok splní prania,
anjeli nech vaše cesty chránia
a problémy nech sa vás stránia.

Ďalší nový rok je tu zas,
o rok zostarne každý z nás.
Nech teda lepší bude o stokrát,
nech stále má Ťa niekto rád.

Želajme si v novom roku,
dobrých ľudí vždy po boku.
Zdravia, lásky plný dom
a spokojný život v ňom!

Prajem vám šťastných chvíľ,
koľko rýb je v mori,
aby ste po celý rok zdraví boli.

BOH MILUJE KAŽDÉHO. AJ TEBA

Každý rok pred Vianocami je po mestách i dedinách čulý ruch. Všetci sa pripravujú na sviatky. Obchody sú vyzdobené, v novinách i v televízii sa objavujú reklamy s viac-menej vianočnými motívami. Vianoce prenikli do nášho života ako určitá spoločenská, hospodárska, obchodná a možno aj citová záležitosť. Prenikli však i do našej duše svojím hlbokým významom?

I keď sa nezastavíme pri nákupoch darčiekov, hračiek, kožušín a podobne, azda sa uspokojíme len sentimentálnymi spomienkami na detstvo, na jasličky v chráme a jeho poéziu na rodinné návštevy. A tak prejdú jedny Vianoce za druhými a my pokračujeme v behu za smrťou, žijeme, ako keby sa Kristus nebol narodil.

Vianoce sú viac ako koledy či ozdobený stromček

Ale i keď si na Vianoce zjídeme do chrámu, ba azda i doma zanôtime koledy, alebo dokonca pomyslíme na svojich drahých, nemôžeme sa ešte uspokojiť. Lebo Vianoce sú viac. Sú sviatkami Vteleného Slova Božieho. Ak sa nepokúsime aspoň trochu preniknúť tajomstvo Vtelenia pre nás, pre každého z nás, tak sme prežili Vianoce iba povrchno. A nijaké svetlá, ani rodinná atmosféra, ani stromček ani nálada, ktorá sprevádza Vianoce po uliciach, nás nenasytí ozajstnou, hlbokou radosťou, ktorú Kristus priniesol. Stal sa človekom bez toho, aby prestal byť Bohom.

Boh a človek, dva extrémny sa spájajú. Vtelením sa uskutočňuje najhlbšie spojenie Boha s človekom. Vypĺňa sa obrovský priestor a vzdialenosť medzi nekonečnou Bytosťou a pekným, no obmedzeným tvorom - človekom. Iba Boh je schopný vy-

brať si jednoduchú maštal'ku, panenskú Matku a celé to ľudsko-božské prostredie, ktoré nám opisujú evanjelia. Áno, skutočnosť vtelenia alebo narodenia Pána sa odohral raz v histórii, ale ostáva trvalým stavom.

Vtelenie neprestalo, ale pokračuje, ostáva naveky: Ježiš Kristus žije i dnes ako Boho-človek, ako vtelený Boh. Betlehemske dieťa prináša nám i dnes svoju milotu, lásku, radosť, pokoj, tak isto ako ich prinieslo Márii, Jozefovi, pastierom, betlehenským obyvateľom.

„Okolo nás je mnoho srdc, ktoré sú vyhasnuté práve z dôvodu pocitu osamelosti“

Florián Potočňák

Každé Vianoce sú ešte raz a znovu sviatkom Vteleného Slova, živého, aktuálneho, prítomného všetkým nám svojimi darmi, milosťami, účinkami i svojou osobou. A tu sme pri prameni ozajstnej vianočnej radosti. Boh je i teraz náš Emmanuel, Boh s nami, je náš Boh, blízky citlivý, milosrdný a ľudský k nám! Áno, máme sa z čoho radosť! To milé dieťa v jasličkách, také bezmocné a plné lásky, je náš všemohúci Boh!

Boh nás všetkých miluje

Ak chceme znovuobjaviť kúzlo Vianoc, to tajomné kúzlo, ktoré nás očarovalo v detstvom veku a prípadne i potom, musíme ho hľadať hlbšie. Najkrajším ovocím týchto

sviatkov a najcennejším darom pre nás by malo byť úprimné znovu odkrytie a do hĺbky prežitie presvedčenie, že Boh nás, mňa, teba, naozaj miluje, a to teraz, keď o ňom premýšľam, keď pracujem, keď sa modlím. Veriť v jeho lásku ku mne, k nám! Celým našim životom vydať svedectvo tomu presvedčeniu, ako spieva prorok Izaiáš: S nami Boh, čujte všetky národy a kajajte sa, lebo s nami Boh.

Vianoce majú skutočne svoju hlbokú realitu, svoj základ a svoje korene. Tým je nespornou skutočnosťou narodenia, a teda historickej existencie Ježiša Krista. Bez tejto skutočnosti by naše Vianoce boli ako tie vianočné stromčeky: bez koreňa. Vianočná láska od nás žiada, aby sme ju prijali vážne a čestne, aby sme ju opätovali úprimnou, bezvýhradnou láskou. „Láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska“ (1 Jn 4, 7-8).

Vianočná láska od nás žiada, aby sme sa pred ňou sklonili a v posvätnom tichu sa jej klaňali.

Pokloňme sa Božej láske, ktorá sa stala telom a prebýva medzi nami. Pripojme sa k poklone anjelov a celej prírody, k poklone pastierov a mudrcov, k poklone presvätej Matky a spravodlivého Jozefa. Venite adoremus Dominum - Podte, pokloňme sa Pánovi.

Okolo nás je mnoho srdc, ktoré sú vyhasnuté práve z dôvodu pocitu osamelosti, nezájmu iných ba dokonca beznádeje. Naša vianočná radosť môže byť pre nich takým silným podnetom, že sa tiež pokúsia nanovo objaviť posolstvo Vianoc.

Florián Potočňák, farár, gréckokatolícka cirkev

ANKETA: BARDEJOVČANIA NA DARČEKY UTRATIA V PRIEMERE 200 EUR

K Vianociam neodmysliteľne patria aj darčekom. Mladší, či tí skôr narodení, sa určite potešia, ak nájdu pod stromčekom milé prekvapenie. Niektorí si nákup nechávajú na poslednú chvíľu, iní si darčekom zaobstarávajú v dostatočnom predstihu. Kedy zvyknú Bardejovčania nakupovať a koľko peňazí minú? Opýtali sme sa v uliciach mesta.

Peter, 32 rokov

Vianočné darčekom kupujem v predstihu. Tento rok som svojim najbližším zháňal darčekom hlavne cez internet. Nejak sa mi už zunovalo chodiť po nákupných strediskách v predvianočný čas. Cez internet som nakúpil aj lacnejšie. Čo sa týka rozpočtu, na darčekom som už minul okolo dvesto eur. Do tejto sumy som zvykol nakupovať aj po uplynulých rokoch.

Matúš, 26 rokov

Väčšinou kupujem až na poslednú chvíľu. Dvadsiateho štvrtého sú obchody otvorené do obeda, tak to využívam. Aspoň nemám problém so skrývaním. Koľko miniem? Okolo stovky, možno i menej.

Katarína, 48 rokov

Darčekom kupujem týždeň pred Vianocami. Mne to takto vyhovuje a veľa obchodov ponúka aj doručenie až tesne pred sviatkami. Využívam internetové obchody, hlavne s knihami. Ved' kniha vždy poteší a ostane aj ako pamiatka. Miniem asi dvesto, možno i viac eur.

Miroslava, 19 rokov

Niektoré už mám odložené, no ešte plánujem ísť na nákup. Potrebujem ešte darčekom pre deti a osvedčilo sa mi kupovať ich až tesne pred sviatkami. Aspoň ich doma nenájdu. Z účtu mi odíde tak sto až stopäťdesiat eur.

UTEKÁME PRED REALITOU ŽIVOTA

Osobnú účasť v kostole nenahradí nič. Ani televízia či internet

Dnešná uponáhľaná doba postupne prináša zmätky do hodnotového rebríčka nielen jednotlivých ľudí, ale aj celej spoločnosti. Menia sa istoty a pohľad ľudí na najkrajšie sviatky v roku. Už od októbra sa slovo Vianoce začína ozývať z každej strany – z televízie, z obchodov, z ulice. Vianoce sa stávajú komerčným sviatkom.

Obyvatelia musia odolávať silnému tlaku komercializácie a amerikanizácie. Ako sa Vianoce slávil v minulosti, napríklad pred 200 rokmi a aké je ich budúcnosť?

Z každej strany sa rútia Santa Clausovia

„Síce neviem presne, ako sa slávil Vianoce pred 200 rokmi, ale vidím, ako ich slávieme dnes. Stali sa veľmi komerčným sviatkom. Z každej strany sa na človeka doslova rútia Santa Clausovia, v televízii vidíme reklamy, akcie, rôzne vianočné recepty. Toto všetko pred 200 rokmi ľudia nemali a tak ich prežívali viac duchovne. Je potrebné podotknúť, že sviatku v Pravoslávnej cirkvi predchádza pôst trvajúci 40 dní, ktorý má veriaciach duchovne pripraviť a aj samotná sviatočná večera je

pôstna. To znamená, že sa nekonzumujú živočíšne produkty. Výnimkou je ryba počas prvej polovice pôstu, tú je dovolené konzumovať počas sobôt a nedeľ. Komerčia je to, čo tento sviatok ubíja,“ hovorí Ivo Petrovaj z Pravoslávnej cirkvi.

Aby ľudia nesledovali bohoslužby cez internet

Spôsob svätenia sviatkov je dynamický proces, ktorý sa mení v čase. Myslí si to aj Ján Velebír, zástupca Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. „Určite sa mnohé v budúcnosti zmení. Jedno sa však nezmení. Pre kresťanov budú Vianoce vždy sviatkami narodenia Božieho Syna. A dúfam, že nedôjde k tomu, aby o sto rokov všetci chceli sledovať služby Božie cez internet. Čo by asi tak sledovali, keď všetci budú sedieť pri obrazovkách. Dúfam, že aj naši potomkovia pochopia, že sedieť plece pri pleci v kostole, spoločne rozochvieť vzduch svojim spevom, spolu mrznúť cestou domov z kostola, to sa nedá nahradiť elektronickým mediálnym zážitkom. To treba zažiť naživo, tak, ako Kristus prišiel do sveta skutočne, naživo, nielen virtuálne.“

Viete si predstaviť Vianoce bez darčiekov?

Podobný názor má aj Martin Uhriňák, duchovný z Cirkvi bratskej. „Vianoce dnes majú svoje moderné chrámy, nákupné centrá. Sú znamením našej prosperity. Toho, čo máme. Máme všetko, ale nič nás už nebaví, preto utekáme pred utrpením prázdnoty k rovnako prázdnej zábave. K ilúzii šťastia a naplnenia. Utekáme pred realitou života k jeho náhradám. Klaniame sa pred mocou ponuky trhu.“

Materializmus je naša moderná modla, lebo v nej hľadáme naplnenie nášho života. Chceme si kúpiť spásu, pokoj, radosť, svojho Ježiška, ktorý bude plniť naše priania. Ale to nefunguje. Lebo naplnenie života mimo Boha nie je. Život človeka sa presúva do neosobného virtuálneho sveta. Do sveta plného sietí tzv. priateľstiev. Do sveta, ktorý uväznil človeka v osamelosti a nie v realite. Tam sa odohráva život mnohých ľudí aj ich "skutočné" Vianoce. Nejaký nás prepadá prázdnota, ktorú chceme zaplniť aspoň darčekom. Viete si predstaviť Vianoce bez darčiekov? Dary majú vyjadriť našu lásku voči tým najbližším. Vrcholom Vianoc je chvíľa, keď obdarujeme tých druhých. Darčekom sú hrou na lásku, tak trochu zakryjú pravdu, bolesť a samotu mnohých.

Aká je však pravda o našom dávaní? Dávame stále väčšie a drahšie dary. Ale lásky je menej. Mnohé dary nie sú prejavom lásky, ale majú lásku nahradiť. Kúpime deťom a manželke všetko, ale nedáme im to najdôležitejšie pre nich, nás... nás rodičov... otca a matku... nás manželov. Viac času strávime pri nákupoch darčiekov, ako s tými, koho chceme obdarovať. Zabudli sme, že ten najväčší dar je keď dávame seba tomu druhému v skutočnej ne-sebeckej láske ako pred 200 rokmi.

Láska sa neukrýva vo veciach, ale v bytí tu pre blízkych. Dávame často naše peniaze, ale nedávame seba. Sme obrovskými dlžníkmi. Dlížime tým druhým svoj čas, záujem, nehu a lásku. Dlížime seba. Darčekom sa tak žiaľ stávajú náhradou lásky, nie prejavom lásky. Svoj dlh chceme splatiť, alebo vynahradiť darmi. Dary však nikdy nenahradia lásku. Stali sme sa len produktom, tovarom, nie bytosťami milujúcimi a milovanými.“

red

TROCHU ZAMYSLENIA PRED VIANOČNÝMI SVIATKAMI

Blížia sa nám Vianoce, sviatky radosti a pokoja. No každý rok si počas týchto sviatkov zdesene všimam ešte viac preplnené nádoby na odpad, ako obvykle. A tak sa trochu zamýšľam nad podstatou radosti týchto sviatkov.

Je to radosť z plynutia a väčšieho konzumovania? Radosť z často krát zbytočných vecí? Mnohí z nás sa hlásia ku kresťanstvu a sú veriaci ľudia. Vnímajme preto aj našu krásnu planétu Zem ako Boží dar a vážme si bohatstvo a zdroje, ktoré nám ponúka.

Prispieť môže každý

Budme počas sviatkov uvedomelými obyvateľmi a nie zaslepenými konzumentmi dnešnej doby, ktorí sú ovplyvnení reklamou. Prispieť môže každý z nás. Kupujeme len to, čo naozaj potrebujeme a čo sme schopní spotrebovať. Nekupujeme len kvôli tomu, že je to v akcii a nakoniec to aj tak skončí v koši. Snažme sa predchádzať vzniku zbytočných odpadov. Napríklad pri nákupe používajme trvácne textilné tašky alebo batoh a nebalme každú vec do igelitových vrieciek, aj keď to nie je potrebné. Pri kúpe vianočných darčiekov

sa neriadme akciami a vianočným marketingom, ktorému ide väčšinou len o zisk a mnoho ľudí je kvôli tomu dokonca schopných sa aj zadlžiť. Potešme svojho blízkeho vlastnoručne vyrobeným darom, pokojne aj z odpadového materiálu. Takýto dar od srdca a z lásky vie dobrého človeka potešiť viac ako darček z obchodu. Na záver už len dodám, že zodpovedne sa správať k nášmu Božiemu daru, našej planéte by sme mali počas celého roka, nielen počas týchto sviatkov. Prajem Vám, milí čitatelia, radostné, pokojné a hlavne uvedomelé prežitie vianočných sviatkov.

Alexander Starinský

DUCHOVNÉ CENTRUM BOLO ODSÚDENÉ NA ZÁNİK

Pohľad na obnovovanú Starú synagógu a Budovu zhromaždenia

Svetlo sviečok vytvára neopakovateľné čaro Vianoc, ktoré sú najvýznamnejším duchovným sviatkom roka pre kresťanov. A podobne svetlo vnáša radosť a pohodu aj do židovských rodín počas sviatku Chanuky. Najznámejší židovský sviatok je spomienkou na zázrak, ktorý sa stal v druhom storočí pred n.l. pri opätovnom zasvätení Jeruzalemského chrámu.

V zničenom svätostánku našli Makabejci, víťazi povstania proti gréckej nadvláde, len jednu nádobu s olejom nesúcu pečať kňaza. Napriek tomu, že olej v chrámovom svietniku mal vydržať najviac jeden deň, svetlo horelo až osem. Za ten čas stihli vyrobiť nový olej. Odvtedy židia počas Chanuky zapalujú svetlá svietnika tak, že každý deň postupne po dobu ôsmich dní pribúda jedna sviečka. Podľa tradície je svetlo symbolom nádeje v ťažkých časoch tak, ako sviečka osvetľuje noc.

Vianoce a Chanuku oslávime tento rok v tom istom čase. Na námestí bude adventný veniec, ale nikde nebude chanukový svietnik. Každé jedno z ôsmich svetiel by mohlo horieť za desaťročia, ktoré uplynuli od poškodenia vzácnej Starej synagógy (známej ako bužňa) a ostatných židovských rituálnych stavieb na Mlynskej ulici. Ich skazu začali gardisti a podporovatelia hnedej totality. Zostali nemým svedkom tragédie komunity, ktorej slúžili a bola storočia súčasťou dejín mesta.

Zmizli spomienky a atmosféra

Úpadok stavieb pokračoval aj v období ko-

munistickej totality. Celé desiatky rokov boli využívané na skladovanie poľnohospodárskych plodín, chemických látok, umelých hnojív, náhradných dielov či železiarskych materiálov. Vtedy dedičstvo šiestej najväčšej židovskej komunity na Slovensku upadlo do zabudnutia. Zmizol Dlhý rad, zmizlo Námestie sv. Jána, zmizli aj spomienky a atmosféra starého Bardejova. Kedysi pulzujúce židovské duchovné centrum ostalo osamotené, ošarpané a bolo odsúdené na zánik.

„Vrátiť areál na mapu kultúrnych, historických a turistických pamiatok“

Pavol a Peter Hudákovi

Len malá skupina odborníkov, pamiatkarov a znalcov architektúry upozorňovala od 60-tých rokov minulého storočia, že v našom meste sa skrýva jedinečná pamiatka európskeho významu – súbor stavieb, ktorý tvoria rituálne kúpele, kotolňa, vodárenská veža, rituálny bitúnok, Dom zhromaždenia a Stará synagóga. Vlastník, bardejovská Židovská náboženská obec, nebola skutočným vlastníkom, musela sa podriaďovať nariadeniam vtedajšieho Okresného národného výboru. Objekty boli po dlhých rokoch namáhavej práce pamiatkarov vyhlásené za národné kultúrne pamiatky, no ku zmene využitia areálu nedošlo.

Prišiel aj prezident Václav Havel

Výraznú zmenu neprinesla ani eufória porevolučného vývoja. Historická príležitosť, keď v roku 1991 Starú synagógu navštívil prezident ČSFR Václav Havel, ostala nevyužitá. Privítali ho tam potomkovia bardejovskej židovskej komunity. V polovici 90-tých rokov sa vlastníkom Židovského suburbia stal Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike (ÚZŽNO). Nový vlastník od začiatku hľadal spôsob záchranu a budúceho využitia objektov. Židovské suburbium sa v roku 2001 stalo neoddeliteľnou súčasťou zápisu mesta Bardejov na Listinu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Ocenenie prinieslo nové otázky: „Ako ďalej? Prečo si to „židia“ neobnovia sami? Načo je nám taká pamiatka?“ Niet jednoduchých odpovedí ani jednoduchých riešení. Na Slovensku je vyše sto synagóg, osemsto židovských cintorínov. Pár tisíc členov jestvujúcej komunity nedokáže všetko zachrániť. Boli to „židia“, ktorí zdevastovali bardejovské Židovské suburbium?

Zámerom vlastníka bolo vrátiť areál na mapu kultúrnych, historických a turistických pamiatok. V spolupráci s mestom Bardejov bola vypracovaná architektonická štúdia na využitie celého areálu. V roku 2008 bola obnovená budova rituálnych kúpeľov. Iniciatívu prevzal ÚZŽNO a s využitím podpory Ministerstva kultúry SR začala záchrana objektov. Priestory pomaly ožili.

 Pavol a Peter Hudákovi

NOVÝ KULTÚRNY STÁNOK A VZDELÁVACIE CENTRUM

Naše občianske združenie Vita in suburbium so súhlasom vlastníka otvorilo Starú synagógu verejnosti. Výstavy, prednášky, koncerty, expozícia, vzdelávacie a spomienkové podujatia potvrdili, že Bardejovčania chcú, aby sa Židovské suburbium stalo súčasťou nášho spoločného dedičstva.

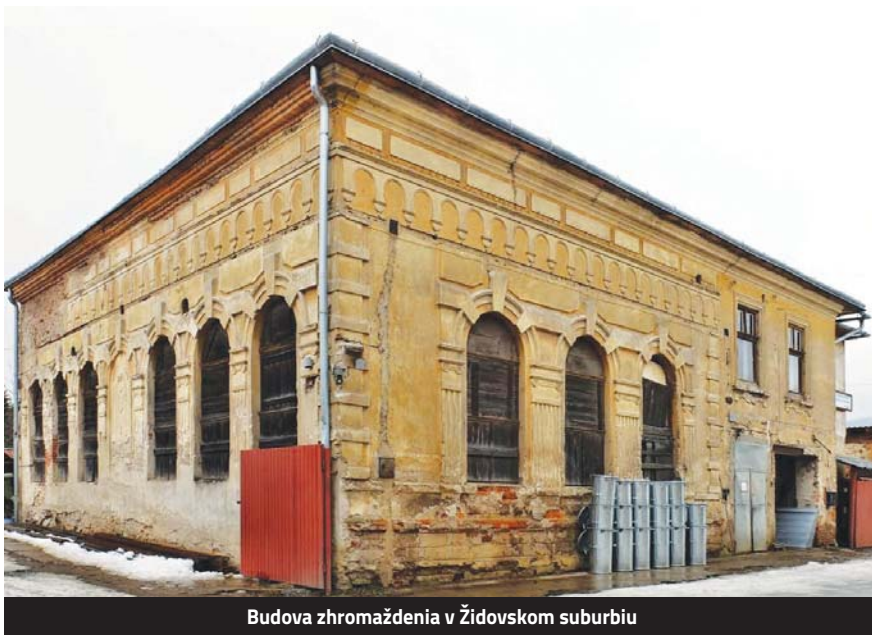
Rovnaký záujem nás spojil s Bardejovským výborom na zachovanie židovského dedičstva, ktorý založil bardejovský rodák a preživší Emil Fish žijúci v USA. Dokázal zjednotiť stovky potomkov komunity. Pamätník holokaustu, ktorý v roku 2014 postavili z vlastných prostriedkov, bol symbolom zmierenia a ponukou na ďalšiu spoluprácu.

Nasledujúci rok začala realizácia projektu Bardejovské suburbium – záchrana, obnova a reštaurovanie Starej synagógy, podporeného EHP grantom. Týmto projektom chcel ÚŽŽNO vytvoriť v „srdci areálu“ priestor pre kultúrno-spoločenské a edukačno-vzdelávacie aktivity. Postavené budú aj sociálne zariadenia na mieste zaniknutej budovy rituálneho bitúnku. Nové oplotenie areálu umožní atraktívne a nerušené pohľady z ulice na nádvorie a budovy. Projekt bude ukončený v apríli roku 2017.

Synagógou obnova neskončí. Prvé rokovania medzi ÚŽŽNO a Bardejovským výborom o osude ďalšej budovy, Domu zhromaždenia, naznačili spoločný záujem na jeho revitalizáciu. Pôvodne slúžil ako miesto pre vzdelávanie členov židovskej komunity. Jeho interiéru dominuje hlavná modlitebná sála s vysokými stropmi a rozlohou takmer 150 m². Architektonické usporiadanie ponúka možnosť pre umelecké výžitie, oddych či stretnutia.

Interiér Starej synagógy pred reštaurovaním a rekonštrukciou

Budova zhromaždenia v Židovskom suburbii

Môže byť novým kultúrnym stánkom mesta a vzdelávacím centrom zároveň. Konceptiou jeho využitia sa zaoberá architekt Giora Solar a výkonná riaditeľka výboru Orit Stieglitzová.

„Možno vznikne zóna s jedinečnou kulisou“

Pavol a Peter Hudákoví

Nezastupiteľnú úlohu pre budúcnosť Židovského suburbia má naše mesto, naša samospráva. Zóna svetového kultúrneho dedičstva a ostatné časti mesta musia tvoriť jeden urbanistický celok. Nemôžu to byť oddelené entity, ale spojené nádoby. Otázkou ostáva osud kotolne K-08 a ohyzdného komína. Budova po úpravách

môže poskytovať funkčné zázemie alebo byť priestorom pre mládež a voľnočasové aktivity nadväzujúce na Židovské suburbium. Možno bude odstránená a vznikne zóna s jedinečnou kulisou. Kľúčom k úspechu bude vytvorenie kvalitného manažment plánu Židovského suburbia a plánov samosprávy na vytvorenie nového námestia. Osud projektu bude závisieť od účasti verejnosti, ktorá si nájde cestu do týchto priestorov.

Suburbium ako súčasť svetových kultúrnych klenotov

Pohľad do minulosti a súčasnosti nabáda zamyslieť sa nad budúcnosťou. Veríme, že keď dohorí symbolické ôsme chanukové svetlo, Židovské suburbium bude reprezentatčným a dôstojným miestom, v ktorom bude vládnuť pokoj a oddych. Predovšetkým mládež tu spozná dejiny, kultúru, hmotné dedičstvo a taktiež pravdivý osud bardejovskej židovskej komunity. Roky práce na revitalizácii židovského kultúrneho dedičstva v našom regióne nás utvrdzujú v presvedčení, že Židovské suburbium má potenciál zažiariť na mape svetových kultúrnych klenotov a po komplexnej obnove sa stane vyhľadávanou turistickou atrakciou.

V závere by sme chceli vyjadriť úprimné poďakovanie v mene vlastníka, výboru potomkov židovskej komunity, samosprávy a nášho občianskeho združenia za každú návštevu, pomoc, dobré slovo a skutok na náročnej ceste zachránky dedičstva našich predkov. Kiežby sme na budúci rok spoločne zapálili skutočný chanukový svietnik a adventný veniec v Židovskom suburbii.

Pavol a Peter Hudákoví
www.suburbiumbardejov.sk

DOBA NAPREDUJE A TRADÍCIE UBÚDAJÚ

Tak ako každý rok, blíži sa nám najkrajší sviatok v roku – Vianoce. Čo sú to vlastne Vianoce? Mnohí z nás nemajú jednoznačnú odpoveď na túto otázku. Ak by sme sa opýtali veľkých, malých, starších či mladších, odpovede by boli rôzne.

Prečo vlastne oslavujeme tento sviatok? Vianoce sú čas, kde si pripomínáme narodenie Ježiša Krista. To čaro, ktoré prežívame, je neopísateľné. Zdobenie bytu, kde rozvešáme po oknách vianočné výzdoby, stavenie stromčeka, čakanie na prvý sneh či nedočkavé odpočítavanie dní do Vianoc, to všetko k tomu patrí. Pred prvou adventnou nedelou si pripravíme adventný veniec, ktorý sa skladá zo štyroch sviečok. Každá sviečka nám niečo charakterizuje. Prvá je symbolom nádeje, druhá symbolom mieru, tretia symbolom priateľstva a posledná nám symbolizuje lásku.

Pred najkrajším sviatkom sa samozrejme musíme aj nejako pripraviť. Dospelí sa zvyčajne pripravujú 40 dňovým pôstom, ktorý začína prvou adventnou nedelou. Taktiež sa zúčastňujeme aj rorátnych omší, ktoré sa oslavujú počas adventu do 16. decembra. Pre malé nedočkavé detičky je vymyslený adventný kalendár, ktorý deň za dňom skracuje ich nedočkavosť na Vianoce.

Pri stole sa stretnú všetci

Neodmysliteľnou časťou Vianoc sú darčeky. Snažíme sa nakúpiť to najlepšie, čo by mohlo

našich blízkych potešiť a spríjemniť im náladu. Nemusí to byť nič veľké, stačí úplne malá drobnosť. Každý z nás sa teší, že bude môcť tráviť spoločné chvíle s najbližšími, pretože nie každému je dopriate byť spolu po celý rok.

Spoločne sa pripravujú tie najlepšie dobroty, perníky, ktoré deti stihnú skôr zjesť ako vychladnú a po dome rozvoníava ihličie. Po upečených dobrotách, poupratovanom celom byte si môžeme pozrieť rozprávky, pri ktorých stratíme pojem o čase. Určite si každý z nás spomenie na staré klasické rozprávky ako sú Perinbaba, Mrázik, Tri oriešky pre popolušku, S tebou mě baví svět alebo novšie ako Sám doma, Shrek, Vianočná koleda, či mnoho ďalších krásnych rozprávok.

Ako sme si mohli všimnúť, doba napreduje a tradície ubúdajú. Podme sa spoločne zamyslieť nad tým, aké boli Vianoce niekedy. Vianoce mali v minulosti názov aj „vilija“ či „vigílija“, čo znamená „predvečer sviatku“. Každá staršia generácia by nám vedela rozprávať množstvo príbehov, na ktoré si spomínajú práve oni. Či už to bolo skromné zdobenie stromčeka, pečenie figúrok alebo množstvo ďalších zaujímavých tradícií.

Nikto nesmel odísť od stola

Mnohí z vás si na to pamätajú, akoby to bolo včera. Pod stolom sa zvyčajne na Štedrý deň

dávali peniaze alebo šupiny z kapra, aby rodina mala celý rok dostatok. Na štedrovečernom stole nesmeli chýbať obľátky, cesnak, med a jablko. Štedrá večera sa začínala modlitbou.

Večeru „otvárala“ hlava rodiny, ktorá začala jesť ako prvá. Po predjedle nasledovala buď kapustnica alebo šošovicová či hrachová polievka, strukoviny symbolizovali blahobyt. Rozrezanie jablka malo predpovedať osud. Ak mali jadrovníky tvar hviezd, očakával sa v rodine majetok a šťastie. Zvyčajne sa jablko rozrezalo na toľko častí, koľko bolo členov v rodine a zjedlo sa. Počas večere nesmel nikto odbiehať od stola, dokonca ani gazdiná, pretože to prinášalo nešťastie.

Po večeri sa rodina opäť krátko pomodlila a najstarší člen v rodine poďakoval Bohu za jedlo a pitie, ktoré im doprial. V dedine sme sa mohli stretnúť aj s koledníkmi, ktorí chodili po štedrej večeri spievať a vinšovať. Odmenu boli domáce koláče, peniaze alebo ovocie. Po rozdанных darčekoch a s plnými žalúdkami sa zvyčajne väčšina z nás pobrala na polnočnú omšu, na ktorej oslavujeme narodenie Ježiška.

Po príchode domov sa poďakujeme a ideme spať s pocitom pokoja na duši. Nech je každý deň pre Vás taký výnimočný, ako sú Vianoce.

Denisa Miková, študentka

VIANOČNÝ ODKAZ

My všetci sme živý Betlehem

Ivo Petrovaj, Pravoslávna cirkev: Prajem všetkým čitateľom hlavne pokojné sviatky. To ale praje asi každý každému. Mojm želaním pre nich je, aby ľudia počas týchto sviatkov aspoň na trochu spomalili a viac sa zamerali na svoj duchovný pokoj a rast. Strávme tento čas spolu s rodinou doma i v chráme.

Veď tieto sviatky sú o Narodení Syna

Božieho, podme ho privítať tak, ako sa patrí. Christos nám priniesol spásu, čo prinesieme my jemu? Traja mágovia - pohania mu priniesli krásne dary a čo my kresťania? Oddajme mu samých seba a to aspoň návštevou jeho domu. Všetko ostatné je druhoradé.

Ján Velebír, Evanjelická cirkev: Aby nikdy nestratili pred očí realitu vianočného

príbehu. My všetci sme jeho súčasťou. My všetci sme živý Betlehem. Bolo by dobré, keby sme v tej scéne nepatrili k tým, čo si zatvárajú dvere pred susedmi, ale aby sme boli v tej skupine, ktorá si spolu s pastiermi povie: bratia, sestry, podme a vyzvedme sa, čo sa to v Betleheme stalo. Stala sa tam totiž veľká vec pre každého z nás. Prajem všetkým požehnané sviatky a zážitok Božej blízkosti vo vašich srdciach.

Viliam Riško, Rímskokatolícka cirkev: Keďže mnoho Bardejovčanov je cez rok, žiaľ, odcestovaných za prácou, prajem im, aby tieto Vianoce prežili viac s Bohom i so svojou rodinou, keďže počas roka toho času veľa, hlavne pre rodinu, nemajú. Nech si spoločne posedia, porozprávajú sa, jeden druhému povenujú.

Martin Uhrňák, Cirkev bratská: Ježiš Vám dal seba. Teda Vám dal všetko. Preto aj prišiel, aby zomrel, a tak Vás zachránil. On je najväčší dar pre Vás. On sa Vám dáva. Čo mu môžete dať Vy? Dajte mu seba, svoj život, taký, aký je. Bez Ježiša nie sú Vianoce pravé. Vianoce sú o Bohu, ktorý túži po vzťahu lásky s Vami. Preto Vám želim, nech sú Vianoce hľadaním a nájdením Krista. Lebo len v ňom nájdeme pokoj, zmysel života a skutočnú lásku. V umieraní seba a v živote pre neho. **red**

BARDEJOVSKÉ KÚPELE a.s.

*Ďakujeme Vám za spoluprácu
v uplynulom roku
a do nového roka Vám prajeme
veľa šťastia, zdravia, osobných
a pracovných úspechov.*

AB020

*Ďakujeme Vám za prejavenu
dôveru a spoluprácu
v uplynulom roku a prajeme
spokojné, láskou
a porozumením naplnené
vianočné sviatky, v novom
roku veľa zdravia, šťastia
a úspechov.*

OLEJAR
architekt

PF 2017

www.olejar-architekt.sk

AKO V BARDEJOVE ZLEPŠIŤ NAKLADANIE S ODPADMI?

Autor koncepcie Alexander Starinský

Na augustovej konferencii *Vízie pre Bardejov* bol prezentovaný aj návrh koncepcie odpadového hospodárstva v meste Bardejov. Autorom je Alexander Starinský, občan mesta, ktorý sa problematike odpadov aktívne venuje už niekoľko rokov. V súvislosti s jeho návrhmi sme mu položili zopár otázok.

Prečo ste sa rozhodli navrhnuť materiál o odpadovom hospodárstve?

Niekoľko rokov si všimám, že odpadové hospodárstvo v Bardejove má množstvo problémov a nedostatkov. Zároveň miera recyklácie komunálnych odpadov je na veľmi nízkej úrovni a obyvatelia mesta platia za odvoz odpadu pomerne vysoký poplatok. Často som si kládol otázku, ako zlepšiť nakladanie s odpadmi v našom meste a eliminovať niektoré problémy. To ma nakoniec viedlo až k vypracovaniu tohto návrhu.

Z čoho konkrétneho váš návrh koncepcie pozostáva?

Ide hlavne o úpravy systému zberu odpadov, aktivity na zvýšenie informovanosti a povedomia obyvateľov a tiež opatrenia na elimináciu negatívnych javov. Súčasťou koncepcie je aj analytická časť, ktorá je zameraná napr. na porovnanie produkcie odpadov, miery recyklácie a ekonomiky odpadového hospodárstva mesta Bardejov s mestami, ktoré majú približne rovnaký počet obyvateľov.

Spomenuli ste produkciu odpadov a mieru recyklácie. Ako je na tom Bardejov?

Čo sa týka produkcie komunálnych odpadov, je na tom naše mesto celkom dobre. V porovnaní s podobnými mestami produkujeme relatívne nízke množstvo odpadu. Ročná produkcia je v Bardejove približne 12 tisíc ton odpadov. No z pohľadu recyklácie sme na tom dosť zle. Z porovnaných miest sme vytriedili a zhodnotili najnižšie množstvo odpadu. Za posledné tri roky sa toto množstvo pohybuje len okolo hodnoty 200 ton. Bez bioodpadu sme takto odovzdali na recykláciu len približne 1,7 % odpadov.

Aké problémy resp. nedostatky trápia odpadové hospodárstvo nášho mesta?

Z môjho pohľadu je to hlavne nízka úroveň realizácie triedeného zberu. Veľký problém je aj znehodnocovanie obsahov nádob na triedený zber nedisciplinovanými občanmi, ktorí do nich vhadzujú zmesový odpad. Tým dochádza k mareniu snahy obyvateľov, ktorí triedia odpad. Problémom sú aj nelegálne skládky odpadov a ukladanie objemného odpadu ku bežným stojiskám zberných nádob na sídliskách. Je veľmi arogantné takto znečisťovať spoločné verejné priestranstvá a zároveň sa jedna o priestupok.

Deje sa tak aj napriek tomu, že obyvatelia majú tri legálne možnosti na zbavenie sa objemného odpadu. Okrem jeho uloženia do rozmiestňovaných veľkoobjemových kontajnerov dva krát ročne, sú tu aj celoročné možnosti odovzdať tento odpad. A to na zbernom dvore alebo si dohodnúť odvoz so spoločnosťou Ekobard a.s. To všetko sú možnosti v rámci poplatku za odpad. A samozrejme sú tu aj iné nedostatky, ako napr. slabé vykonávanie osvedy obyvateľov.

S akými konkrétnymi návrhmi prichádza váš návrh koncepcie?

Navrhujem rôzne úpravy triedeného zberu, ktoré zvýšia jeho efektívnosť a komfort triedenia pre obyvateľov. Napr. aby sa kovy a tetrapaky triedili spolu s plastmi, aby nádoby na triedenie vhodného objemu boli pri každom stanovišti na zmesový odpad a pod. Ďalej je to intenzívna informačná kampaň pre obyvateľov mesta s názvom „Triedime po novom a lepšie!“. Alebo navrhujem informačné tabule resp. nálepky na stojiská a množstvo iných návrhov. Dôležitým návrhom z pohľadu obyvateľov je aj návrh na zavedenie množstvových poplatkov za odpad. Tie by zohľadňovali množstvo zmesového odpadu. Čím viac odpadu by obyvatelia vytriedili, tým menej by platili za jeho odvoz.

Na to sú ale potrebné uzamykateľné stojiská zberných nádob na sídliskách, ktoré sú taktiež v koncepcii navrhnuté. Zároveň by tieto uzamykateľné stojiská pomohli eliminovať niektoré problémy, ako napr. neporiadok okolo zberných nádob.

Aké by teda mali byť výsledky vášho návrhu koncepcie?

Výsledkom by malo byť zavedenie efektívneho a koncepčného odpadového hospodárstva v našom meste. Zvýšenie množstva recyklovaného odpadu a zníženie množstva odpadu, ktoré končí na skládke. Skládkovanie nie je vhodné z environmentálneho a v blízkej budúcnosti ani z ekonomického hľadiska. Zároveň je cieľom nastaviť spravodlivejšie poplatky za odpad pre obyvateľov. Usilujeme o to, aby tento návrh koncepcie bol prerokovaný s orgánmi samosprávy a aby sa dosiahla aspoň jeho čiastočná realizácia.

Zmeny a aktivity takéhoto charakteru si určite vyžadujú nemalé finančné prostriedky. Odkiaľ ich vziať?

Veľkou výhodou a príležitosťou sú zmeny, ktoré zaviedol nový zákon o odpadoch. Od 1. júla tohto roku dochádza k zmene financovania triedeného zberu v mestách a obciach. Doteraz tieto náklady znášali obce a tým pádom aj obyvatelia v poplatkoch za odpad. Po novom tieto náklady na triedený zber uhrádzajú výrobcovia vyhradených výrobkov cez organizácie zodpovednosti výrobcov.

Mesto Bardejov by malo byť takto oslobodené od nákladov na triedený zber vo výške približne 135 tisíc eur ročne. Tieto ušetrené finančné prostriedky by mohli byť použité na postupnú realizáciu návrhu. Zároveň množstvo osvetových návrhov a niektorých úprav systému si žiada pomerne nízke finančné prostriedky. Tie by nijako výrazne rozpočet mesta nezatažili a mohli by pomôcť. Je to hlavne o záujme, ochote a aktívnom prístupe zo strany samosprávy.

Podľa koncepcie by sa množstvo odpadu na skládkach malo znížiť!

PROTIPOVODŇOVÉ OPATRENIA BUDÚ POKRAČOVAŤ

Ešte v auguste sa v Hrubej bašte uskutočnil druhý ročník lokálnej konferencie pod názvom *Vízie pre Bardejov*. V uplynulom vydaní sme vám priniesli ďalšie výstupy a nechýbal ani článok na tému *Mesto a voda*. Na konferencii si prednášku pripravil vodohospodár Michal Kravčík a zameriaval sa na tému *Udržanie vody v prírode*. V Hrubej bašte, kde sa druhý ročník konferencie konal, hovoril aj o protipovodňovom múre na rieke Topľa.

M. Kravčík okrem iného spomínal, že technické riešenie múra je viac problémové ako dokážeme vnímať. Opýtali sme sa aj vedenia mesta, ako vníma aktuálnu situáciu pri rieke. „Riešenie protipovodňovej ochrany v okolí rieky Topľa je, mám už taký pocit, umelo živý proces neustáleho udržiavania negatívnych pocitov istou skupinou ľudí, aby sa prekrylo to pozitívne, čo sa v meste deje. Posledný krát opakujem. Takéto projekčné a stavebné riešenie bolo na základe predchádzajúceho posudzovania navrhnuté odborníkmi na vodné stavby a preto predpokladať, že múr, ktorý má chrániť, by mal byť nebezpečný, považujem minimálne za zvláštne,“ hovorí vedúci kancelárie primátora mesta Bardejov Jozef Guliga.

Kravčík problém vidí aj v premostení Pod Vinbargom, kde sa podľa jeho slov most stáva prekážkou pri návale vody. Plánuje mesto v tomto smere nejakú úpravu, resp. mal by sa most nadvihnúť? A aká je momentálna situá-

Úpravou by v budúcnosti mohol prejsť aj most Pod Vinbargom

cia s pokračovaním druhej etapy výstavby ochrany pred povodňami? „Sme si vedomí, že zatiaľ ide iba o vyriešenie časti problematickejšieho úseku a aj preto sa hneď po ukončení tejto etapy začalo s prípravou novej. Jednou z úvah je aj úprava mosta Pod Vinbargom. Všetko je v rovine príprav a zabezpečovania zdrojov financovania. Viete, takáto stavba sa nedá pripraviť a realizovať zo dňa na deň. Ale musím povedať aj to, že neustále, účelové spochybňovanie prvej etapy tou istou skupinou ľudí, ktorí sú odborníkmi na všetko, naše pozície v prípravnej fáze nijako neulahčuje. V iných mestách by niečím takým boli nadšení a brali by to všetkými desiatimi.

Ale to môže objektívne posúdiť najmä človek, ktorý zažil povodňe a ich následky na vlastnej koži,“ pokračuje asistent primátora.

J. Guliga dodal, že mesto robí všetko pre to, aby boli pri prvej etape dokončené aj všetky detaily. „Toto je téma, ktorú pravidelne komunikujeme aj na zasadnutiach zastupiteľstva. Takýto prísľub sme dali už v čase prípravy prvej etapy výstavby protipovodňovej ochrany, teda je to iniciatíva samosprávy a my na tom intenzívne pracujeme a už v budúcom roku začneme s konkrétnymi projekčnými prácami.“

red

VICEPRIMÁTOR V. SAVČINSKÝ: VÝSLEDKOM BY MALA BYŤ VZÁJOMNÁ KOMUNIKÁCIA PREDSTAVITEĽOV MESTA S VEREJNOSŤOU

Na konferencii počas troch dní vystúpili odborníci na územné spravovanie miest, zamerané vízie občanov mesta Bardejov, preberané bolo odpadové hospodárstvo a zaujímavá bola aj rozprava na tému Mesto a voda.

Konferenciu zorganizovalo Občianske združenie Bardejovizie a aj tento raz sa konala pod záštitou viceprimátora Vladimíra Savčinského.

„Za jeden z prvoradých cieľov, ktoré som si v mojom pôsobení v samospráve dal, bolo prepájanie aktivít tretieho sektora – samosprávy. Sám mám skúsenosti s pôsobením v treťom sektore, keďže som spoluzakladal Komunitnú nadáciu, ktorá v Bardejove pôsobí hádam najdlhšie zo všetkých neziskoviek. Projekt OZ Bardejovizie považujem za pozitívny príklad, ako je možné vtiahnuť do života samosprávy širšiu verejnosť.“

To bol aj hlavný dôvod, prečo som prijal, ako predstaviteľ mesta, patronať aj nad týmto ročníkom Lokálnej konferencie – *Vízie pre Bardejov*,“ informuje Vladimír Savčinský a pokračuje: „Dôležité je uvedomiť si, že

podobné projekty ako OZ Bardejovizie sú behom na dlhé trate. Aj konferencia *Vízie pre Bardejov*, napriek tomu, že bola výborne pripravená, sa nestretla s väčším záujmom verejnosti, ako aj poslancov a zástupcov mesta. Práve o tom na konferencii hovoril Richard Rybníček.

Trenčiansky projekt zapojenia širokej verejnosti do diskusie o pripravovanom územnom pláne trval v Trenčíne niekoľko rokov a stál nemálo úsilia. Výsledkom bola vzájomná komunikácia predstaviteľov mesta s verejnosťou. To sa nám zatiaľ nie veľmi darí. Výsledkom konferencie *Vízie pre Bardejov* by malo byť určenie prioritných tém, o ktorých by sa malo diskutovať a spôsob vzájomnej komunikácie.“

Aby sa konferencia stala zdrojom inšpirácií

Viceprimátor Bardejova V. Savčinský sa z troch dní konferencie zúčastnil len v úvode v stredu, vo štvrtok a v piatok sa už venoval Bardejovskému jarmoku. Práve termín, kedy sa konferencia koná, považuje za nie príliš šťastný. „Zúčastnil som sa len stretnutia s R. Rybníčkom, čo ma nesmierne potešilo, keďže

sa s Rišom poznáme mnoho rokov. Jeho prednáška bola inšpirujúca, ale zároveň poukázala na to, že každá samospráva má svoje špecifické problémy. Žiaľ, ďalších dní som sa kvôli pracovným povinnostiam pri organizácii jarmoku nemohol zúčastniť. O programe a hosťoch som bol samozrejme informovaný, ale moja pôvodná predstava bola, že konferencia vytvorí spoločnú platformu na prezentáciu rôznych pohľadov. Forma „jednomyselných“ prezentácií by, podľa môjho názoru, nemala byť cestou, ktorou by sa mali *Vízie pre Bardejov* uberať.“

Potvrdilo sa, že termín počas jarmoku nie je najvhodnejší a bude potrebné pouvažovať o lepšom. Prvého ročníka sa zúčastnilo viacero poslancov a zástupcov mesta. Som presvedčený, že ak bude budúročná konferencia vo vhodnom termíne a bude ponúkať zaujímavé témy, s účasťou nebude problém. Preto je mojim želaním, aby sa konferencia *Vízie pre Bardejov* stala zdrojom inšpirácií pre samosprávu, miestom pre vzájomnú komunikáciu a platformou pre budúcich aktívnych komunálnych politikov,“ dodáva V. Savčinský.

red

Predajňa s cukrárskymi potrebami a pomôčkami

**Akcia na Vianočný
tovar -10%**

Darčekové poukážky
pre vašich blízkych.
Najlepší darček pre svokra!

DECEMBROVÁ AKCIA

Glazúra na zdobenie vašich
perníkov len u nás!

**-10% na vianočný
cukrový tovar**

Príďte si k nám vybrať cukrovú
ozdôbku na svoj vianočný stôl.

Zaoberáme sa predajom cukrárskych
potrieb a jedlou tlačou.
Na želanie Vám vytlačíme obrázok
podľa želaní alebo fotku na jedlú
oblátku či na fondán.
Vyzdvihnúť si ju môžete u nás.
Poštovné neplatíte!

Otváracia doba:

PO - PIA 10.00 - 18.00

mucko.sk

0918619508

www.mucko.sk

Ulica:

Hurbanova 15

AB018

REDUKČNÝ PROGRAM

- 5x Tréner
- 3x Lipomassage
- 3x Lymfodrenáž
- ZDARMA
- 5x Hypoxi

120 €

PROGRAM FORMOVANIA POSTAVY

- 5x Lipomassage
- 5x Lymfodrenáž
- 5x Hypoxi

ZDARMA
10min. vibračnej plošiny
ku každému vstupu

130 €

REDUKČNÝ PROGRAM - osobný tréner

- 5x Tréner
- 5x Lipomassage

130 €

- 12x Samostatné cvičenie
- 2x Lipomassage

50 €

LIPOMASSAGE ENDERMOLIFT

- 10x Ošetrovanie tela
- ZDARMA
- 10x ošetrovanie tváre
- kardiocvičenie
- vibračná plošina

200 €

ANTIAGING PROGRAM

- 5x Sun 400 XL
- 5x Lymfodrenáž
- 3x Endermolift ošetrovanie tváre

70 €

ÚSPEŠNÉ FIRMY VEDIA, S KÝM SA SPOLUPRACOVAŤ OPLATÍ

KULTÚRNE
A TURISTICKÉ
CENTRUM
BARDEJOV

LIMEART.SK

svadobná a produktová grafika

Darius Zajacko Photography
www.daroart.sk

Ďakujeme
za spoluprácu
PF 2017

Otváracie hodiny: PO-PIA 8.30-17.00 SO 8.30-12.00

**MC
SPORT**

Kontakt: Dlhý rad č.2, Blok B/3, Bardejov

f MC SPORT tel.: 0908 363 066

email: mcsport.bardejov@gmail.com

REGATTA
GREAT OUTDOORS

DARE 2B.

TERMOMOV

Gumbies
Made for Living

AB016

NAJLEPŠIA JAZYKOVÁ ŠKOLA SLOVENSKA 2013, 2014, 2015, 2016

ŠTUDUJ U BREISKYCH!

Super učitelia, super študenti, super škola!

ANGLIČTINA - tradičná metóda

ZÁPIS: 25. a 26. január 2017
16.30 - 18.00

Inštitút cudzích jazykov, Jiráskova 12, Bardejov

Tel: 054-474 8286, 0907 976 822, 0903 633 183, www.icj-bardejov.sk

Ďakujeme za Vašu dôveru a priazeň v roku 2016.
Vážime si to a tešíme sa na ďalšie stretnutia s Vami.
Nech Vám rok 2017 prinesie veľa úsmevov a radosti
zo života.

Art & Marta Breisky a lektori ICJ

AB017

**SPOJENÁ
ŠKOLA
ŠTEFÁNIKOVA**

*... si Vám dovoľuje úprimne poďakovať za priazeň,
dôveru a spoluprácu, ktorou ste nás v uplynulom roku poctili.*

*Želá Vám spokojné prežitie vianočných sviatkov
a v roku 2017 veľa zdravia, osobných a pracovných úspechov.*

Spojená škola, Štefánikova 64 v Bardejove

ponúka v školskom roku 2017/2018 štúdium v odboroch:

4 - ROČNÉ ŠTUDIJNÉ ODBORY

2840 M biotechnológia a farmakológia

7661 M sociálno-výchovný pracovník

3447 K grafik digitálnych médií

3 - ROČNÉ UČEBNÉ ODBORY

2962 H pekáč

3661 H murár

2 - ROČNÉ UČEBNÉ ODBORY

3161 F praktická žena

3686 F stavebná výroba

**SPOJENÁ
ŠKOLA
ŠTEFÁNIKOVA**

KONTAKT:

Tel: 054/488 0150

spojenabj@mail.t-com.sk

www.spojenabj.sk